

Amerikan İmparatorluğu'nun Çöküşü

Dünya genelinde bir imparatorluğun solmakta olduğuna dair fısıltılar yankılanıyor - bir zamanlar rakipsiz bir güç devi olan Amerika Birleşik Devletleri, kontrolünü kaybediyor olabilir mi? 2025 itibarıyla teknolojik değişimler, jeopolitik aksaklıklar ve iç gerilimler bir dönemin sonunu işaret ediyor, Amerikan hakimiyetinin temellerini sorguluyor. Asimetrik savaşın yükselişi, rakip güçlerin yeniden canlanması ve çökmekte olan bir iç temel, tarihin kıyısında sendeleyeen bir süper gücün resmini çiziyor.

Teknolojik Eskime ve Drone Devrimi

Amerika'nın çöküşünün en çarpıcı göstergelerinden biri, modern savaşı yeniden şekillendiren teknolojik değişimlere uyum sağlamadaki gecikmesidir. Drone'ların ve hassas füzelerin yükselişi, savaş uçakları gibi pahalı, yüksek teknoloji platformlarının geleneksel hakimiyetini bozdu. 2025 MIT Technology Review makalesi, Çin'in drone sürüsü teknolojisindeki ilerlemelerini vurguluyor; burada yapay zeka ile koordine edilen düşük maliyetli birimler, birim başına yaklaşık 80 milyon dolarlık maliyetle ABD'nin pahalı F-35 programını geride bırakıyor. Bu arada, İran'ın 20.000 dolarlık gezici mühimmatı HESA Shahed 136, 2023 Armament Research Services raporunda belgelenen Kızıldeniz'deki ABD ve müttefik kuvvetlerine karşı etkili olduğunu kanıtladı. Ocak 2024'te Ürdün'deki drone saldırısı, üç ABD askerini öldürerek, Patriot gibi hava savunma sistemlerinin düşük maliyetli, yüksek hacimli tehditler karşısında aşırı yüklendiği zayıflıkları ortaya koydu.

Bu teknolojik boşluk, daha derin bir stratejik hatayı yansıtıyor. ABD Savunma Bakanlığı'nın eski sistemlere odaklanması, Next Generation Air Dominance programındaki gecikmelerle birleştiğinde, Çin'in endüstriyel ölçekte drone üretiminin gerisinde kalmasına neden oldu. 2024 PBS News makalesi, ABD-Çin silah yarışını vurguluyor ve Pentagon'un Pekin'in toprak hırslarına karşı koymak için ucuz drone'lar geliştirmek için çabaladığını belirtiyor. Ancak bürokratik atalet ve fon kesintileri, Amerika'nın artık yenilik eğrisine öncülük etmediğini - geçmişteki süper güç statüsünün bir simgesi olduğunu - öneriyor.

Jeopolitik Geri Çekilme ve Asimetrik Zorluklar

Jeopolitik aksaklıklar, ABD'nin hakimiyetini daha da aşındırıyor. Husi drone saldırılarının 2025 başında USS Dwight D. Eisenhower gibi ABD uçak gemilerinin geçici olarak geri çekilmesine neden olduğu Kızıldeniz krizi, bu kırılganlığı örnekliyor. Misilleme saldırılarına rağmen, İran destekli Husi cephaneliği - 2.500 km'ye kadar menzile sahip Samad-3 ve Wa'id İHA'ları dahil - baskıyı sürdürdü ve tartışmalı bölgelerde ABD deniz üstünlüğünün sınırlarını vurguladı. Bu geri çekilme, taktiksel olsa da, asimetrik savaşın Amerika'nın geleneksel avantajlarını etkisiz hale getirebileceğini rakiplere işaret ediyor.

İran'ın Hürmüz Boğazı'nı kapatma olasılığı daha ciddi bir tehdit oluşturuyor. Küresel petrolün %20'sini yöneten bir abluka, Uluslararası Enerji Ajansı'nın öngördüğü üzere petrol fiyatlarını %20 artırabilir. ABD Dışişleri Bakanı Marco Rubio'nun 23 Haziran 2025'te Fox News'te bunun İran için "ekonomik intihar" olacağı uyarısı, karşılıklı kırılganlığı vurguluyor, ancak İran'ın Çin'e artan petrol ihracatı, bir kaldıraçları olduğunu gösteriyor. Körfez'den petrolünün sadece %7'sini ithal etmesine rağmen küresel ekonomik istikrara bağımlı olan ABD, bir ikilemle karşı karşıya: misilleme yapıp tırmanma riskini almak ya da taviz verip nüfuz kaybetmek. Bu çıkmaz, artık şartları dikte edemeyen bir süper gücü yansıtıyor.

Ekonomik Gerilim ve İç Çürüme

Ekonomik olarak, ABD küresel taahhütlerinin ağırlığı altında eziliyor. 2024'te Kızıldeniz nakliyesini savunmak için harcanan 1,2 milyar dolar, özellikle iç altyapı çökerken, yurtdışında hakimiyeti sürdürmenin sürdürülemez maliyetini gösteriyor. Heritage Foundation'ın 2025 raporunda, ABD askeri gücünün azalması, on yıllık ihmalin orduyu son on yıldaki herhangi bir noktadan daha zayıf bıraktığını iddia ederek, bunu daha geniş bir öz-yönetim çöküşüne bağlıyor. İklim Kırılganlık Endeksi, mevcut eşitsizliklerin - iklim değişikliğiyle daha da kötüleşen - sosyal ve ekonomik dayanıklılığı zorladığını ve kaynakları küresel projeksiyondan iç krizlere yönelttiğini ortaya koyuyor.

İçeride, siyasi kutuplaşma ve ilgisiz bir nüfus bu çöküşü artırıyor. Heritage Foundation, elitlerin "bir nesil erkeği terk ettiğini" not ederek hizmet etme isteğini azalttığını, 2025 Guardian makalesi ise imparatorlukların yükselişi ve düşüşü üzerine tarihi toplumsal çürüme kalıplarıyla paralellikler çiziyor. Hürmüz Boğazı'ndaki kesintilerden kaynaklanabilecek galon başına 0,50 dolarlık potansiyel benzin fiyatı artışı nedeniyle tüketici fiyatlarının hassasiyeti, ekonomik hoşnutsuzluğun bir rejim değişikliğini tetikleyebileceğini gösteriyor.

Rakiplerin Yükselişi ve Çok Kutuplu Bir Dünya

ABD tökezlerken rakipler yükseliyor. Çin'in drone sürüleri ve uzay işbirliği girişimleri, onu teknolojik ve diplomatik bir lider olarak konumlandırırken, İran ile ekonomik bağları ABD stratejisini karmaşıktırıyor. Rusya'nın Çin ile ortak drone tatbikatları, koordineli bir meydan okumayı işaret ediyor. 2025 BM Sürdürülebilir Ay Faaliyetleri Konferansı, bir zamanlar ABD-Sovyet rekabetinin egemen olduğu uzayın artık çok taraflılığı teşvik ettiğini ve Amerikan istisnacılığını sulandırdığını vurguluyor.

Bu çok kutuplu değişim, tarihsel döngülerle uyumludur. Guardian'ın imparatorlukların yükselişi ve düşüşü analizi, mevcut küresel çatışmaları bir kalıbın kanıtı olarak gösteriyor; ABD, aşırı genişleme ve iç çürüme belirtileri sergiliyor.

Sonuç

Amerika Birleşik Devletleri, bir zamanlar olduğu tek kutuplu süper güç değil; teknolojik avantajı körelmiş, jeopolitik erişimi kısıtlanmış ve ekonomik istikrarı iç ve dış baskılarla tehdit altında. Çin ve diğerlerinin liderliğindeki çok kutuplu bir dünyanın yükselişi, bir

dönemin sonunu işaret ediyor. Frank Herbert'ın *Dune* eserinde Prenses Irulan'ın uyardığı gibi: "Eğer tarih bize bir şey öğretiyorsa, bu sadece şudur: her devrim, kendi yıkımının tohumlarını içinde taşır. Ve yükselen imparatorluklar bir gün düşer." Amerika için o gün gelmiş olabilir, düşüşü gücün döngüsel doğasının bir kanıtıdır.